

ikke alene Tilfældet her, men til Dels ogsaa i større Lande — ganske manglet Haandbøger, hvor man kunde lære disse Dyr at kende. Hvis man ude paa Marken støder paa endog et af de højeste Dyr, et Pattedyr eller en Fugl, staar man uden Midler til at lære dem at kende. Ja, for Fugle har man en Haandbog, Kærbøllings „Danske Fugle“, men det er en Undtagelse, ellers staa vi i mange Maader uden Haandbøger, hvoraf vi kunne lære vore Planter og Dyr at kende. Det er vist f. Eks. de færreste, der ane, at vi have 14 forskellige Arter Flagermus her i Landet. Man kan intetsteds faa noget at vide om, hvilke Dyr og Arter af Dyr vi have, og hvad deres Ejendommeligheder ere. For at raade Bod paa det har Foreningen paataget sig Udgivelsen af en saadan Samling Bøger. Det er et stort Foretagende, et Foretagende, som vil strække sig over mange Aar, det ville De kunne slutte af den Omstændighed, at jeg kan sige Dem, at der er mellem 17 og 20 Tusind Dyrarter her i Landet, og naar blot hver af dem skal have en kort Beskrivelse, vil det i Tidens Løb fylde en ganske anseelig Reolhylde. Der er allerede udgivet en lang Række saadanne Bøger. Om Krebsdyr, Edderkopper, alle forskellige Insekter, Fisk, Krybdyr og Padder findes der allerede fortræffelige Afhandlinger. De bruges i stort Antal, ikke blot af Videnskabsmænd — af saadanne kunne de ogsaa bruges, for de ere videnskabeligt anlagte —, men de ere tillige saa populære, at de bruges baade af Lærere og af mange andre af den øvrige Befolkning. Dertil er altsaa dette Tilskud brugt, men der er ogsaa kun ydet Tilskud dertil, og dette er kun en ringe Del af, hvad de Bøger koste at fremstille. Hovedparten af Udgivelsen har en Boghandler, Boghandler Gad, paataget sig, og Udgivelsen af disse Bøger giver kun Tab — det plejer den Slags Bøger at give. Han har dog paataget sig Udgivelsen, men Tabet maa i alt Fald begrænses saa meget som muligt, og dertil er dette Tilskud brugt. Naar nemlig et Hæfte udkom, som var noget større end de sædvanlige Hæfter, og som derfor strengt taget skulde koste f. Eks. — for at gribe et Tal paa Lykke og Fromme — 3 Kr. 75 Øre, men Hæfterne

ikke gerne skulde overskride en Pris af 2 Kr. 50 Øre, har man brugt Tilskuddet til at sætte Prisen paa disse Bøger saa lavt, at man kan gøre Regning paa, at den ikke bliver uoverkommelig. Dette er blot et Eksempel paa et af de Foretagender, som man paa Grund af Sparekommissionens Forslag vil komme til at slaa ihjel. Det kan ikke være af væsentlig Betydning for Statskassen.

Nu kan man sige: Foredragene kunne i alt Fald høre op i nogle Aar og kunne saa gentages senere, naar man bliver mere velhavende, og det kan jo lade sig høre. Men Udgivelsen af Bøgerne kan man ikke standse. Der er nemlig nu en fast Abonnentkreds, og skal Udgivelsen standses i nogle Aar, vil denne i Løbet af nogle Aar være forsvunden, og man vil da være nødt til at begynde forfra med at samle Abonnenter, naar Udgivelsen atter skal fortsættes. Resultatet af at standse Udgivelsen nu vilde blot være, at vi paa ny vilde faa et ufuldendt Foretagende, af hvilke vi i Forvejen have ikke saa faa. Rigsdagen har f. Eks. en Gang bevilget et Tilskud til Udgivelse af Værket „Zoologica danica“, men det er aldrig blevet fuldført, der foreligger kun en afbrudt Torso deraf, Bevillingen er standset, og Udgivelsen af Værket er aldrig bleven fuldført. Der foreligger flere af den Slags Tilfælde, hvor Fuldførelsen ikke har kunnet finde Sted. Hvis det Foretagende, som nu er paabegyndt, ikke skulde kunne fortsættes, tror jeg, det vilde være til ikke ringe Skade.

Under tidligere Forhandlinger er Ordet „Kultur“ blevet saa forslidt, at man næsten ikke kan være bekendt at gentage, at om man gjorde dette eller hint, vilde det være til Skade for Kulturen. Men kan man nogen Sinde bruge det med Rette, er det her. Baade de Skoler, jeg har omtalt, og de videnskabelige Virksomheder, jeg har omtalt, ere Foretagender, som i høj Grad ere egnede til at opretholde og højne vort Lands Kultur. Jeg mener, at man ikke bør nægte de Beløb hertil, som ere nødvendige for at bevare dem. Jeg erkender saa godt som nogen, at vi skulle spare og bør følge Sparekommissionens Forslag om at foretage betydelige Beparelser, men der maa trækkes